

Nader onderzoek Huismus, gierzwaluwen, vleermuizen en steenmarter
Oerdijk 34 – 36 te Schalkhaar

Colofon

Door	Otte Groenadvies BV Brilsweg 1a 7441 BV Nijverdal
Telefoonnummer:	06 5 11 77 946
E-mail:	info@ottegroenadvies.nl
Internet	www.ottegroenadvies.nl
Project	24.055
Auteur:	Ing. P. Otte
Gecontroleerd:	Ing. L. Grote Gansey
Datum	11 november 2024
Status:	Definitief

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van Omgevingswet. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Otte Groenadvies B.V. accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Otte Groenadvies B.V. uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	4
1.1. Aanleiding.....	4
1.2. Doel	4
1.3. Huidige situatie.....	5
2. METHODIEK.....	6
2.1. Werkwijze huismussenonderzoek.....	6
2.2. Werkwijze gierzwaluwenonderzoek.....	6
2.3. Werkwijze vleermuizenonderzoek.....	7
2.4. Werkwijze steenmarter	7
3. RESULTATEN	9
3.1. Resultaat huismussen	9
3.2. Resultaat gierzwaluwen	11
3.3. Resultaat steenmarter.....	12
3.4. Resultaat vleermuizen.....	15
4. CONCLUSIE.....	17
4.1. Omschrijving werkzaamheden.....	18
4.2. Overzicht beschermde soorten	19
4.3. Advies en aanbevelingen.....	19
5. GELDIGHEID	21
6. BIBLIOGRAFIE.....	22
BIJLAGE 1: HABITAT OMSCHRIJVING WAARGENOMEN VLEERMUIZEN	23
BIJLAGE 2: WETTELIJKKADER	24

I. INLEIDING

I.1. Aanleiding

In de ruimtelijke plannen is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten Omgevingswet (hierna Ow). Met andere woorden, in het ruimtelijke ordeningstraject dient aangetoond te worden dat het plan uitvoerbaar is. In dit kader is een quickscan flora en fauna uitgevoerd voor de voorgenomen amovatie van de bestaande bebouwing aan de Oerdijk 34 – 36 te Schalkhaar (Otte Groenadvies B.V., 2023).

Uit de quickscan is naar voren gekomen dat het plangebied mogelijk fungeert als vaste rust- en/of verblijfplaats voor de huismus, de gierzwaluw, de steenmarter en de gebouwbewonende soorten vleermuizen, te weten de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis en laatvlieger. Indien dat het geval is, heeft de ruimtelijke ingreep mogelijk consequenties voor deze soorten en worden mogelijk verbodsbepalingen uit de Ow overtreden. Om deze reden is geadviseerd om een nader onderzoek uit te voeren naar de functionaliteit van het plangebied.

I.2. Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen;

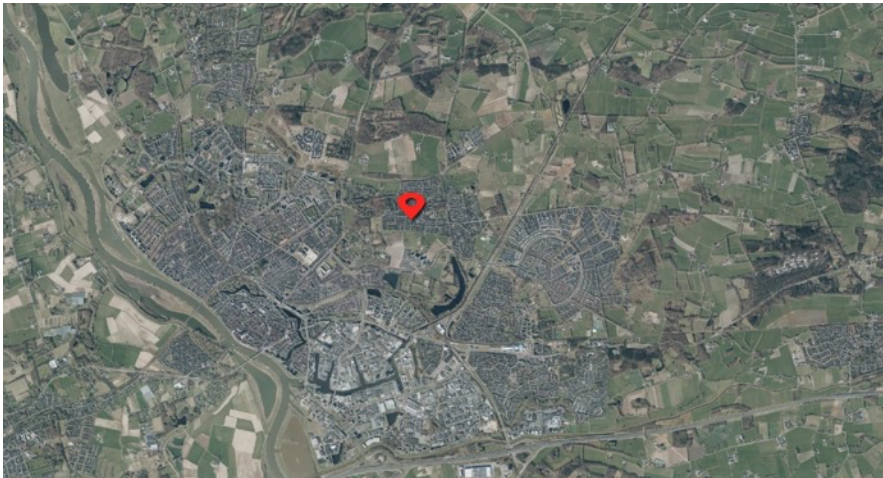
Huisumus, gierzwaluw, vleermuizen en steenmarter

- Zijn er beschermde soorten aanwezig?
- Welke functie(s) heeft de planlocatie en de omgeving voor deze soorten?
- Welk wettelijk belang is er waardoor de activiteiten moeten worden uitgevoerd?

- Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen en functioneel leefgebied behouden?
- Welke eigenschappen van het object of gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?
- Is een ontheffing Ow nodig om de werkzaamheden uit te kunnen voeren?

I.3. Huidige situatie

Het onderzoeksgebied betreft twee woningen met aanpalende schuur en een bedrijfspand. Om de woning op nummer 34 is een particuliere tuin aanwezig. Het overige deel van het onderzoeksgebied is verhard met diverse verhardingssoorten, afgewisseld stenen en tegels. Achter het bedrijfsgebouw is een opslagplaats van materialen aanwezig. Het overige aanwezige groen valt buiten de onderzoekslocatie en behoort tot de openbare ruimte.

Figuur 1 & 2. Locatie plangebied (rood) (Pdok, z.d.)

2. METHODIEK

In deze rapportage zal de werkwijze voor het huismussen-, gierzwaluw-, vleermuizen-en steenmarteronderzoek besproken worden. In hoofdstuk drie is een overzicht weergegeven van de uitgevoerde veldonderzoeken en de bijbehorende resultaten.

2.1. Werkwijze huismussenonderzoek

Als basis voor dit onderzoek is de methodiek gebruikt zoals deze wordt omschreven in het Kennisdocument Huismus (*Passer domesticus*) (BIJ12, 2023). Het onderzoek wordt als volgt uitgevoerd;

- Het onderzoek bestaat uit twee inventarisatiemomenten;
- Het onderzoek vindt plaats in de periode van 1 april – 15 mei waarbij tenminste tien dagen tussen het eerste en tweede onderzoek zit;
- Het onderzoek vindt plaats op het moment dat huismussen actief zijn, deze zijn het beste in de ochtend worden waargenomen;
- Het plangebied wordt gedurende één uur onderzocht;
- Het onderzoek vindt plaats onder goede weeromstandigheden.

Tijdens de inventarisatie wordt gelet op de habitatkenmerken waarvan de huismus afhankelijk is. Er wordt in beeld gebracht waar zich de locaties van de nesten, rustplaatsen en functioneel en mogelijk essentieel leefgebied van de huismus zich bevinden. Daarnaast wordt er gekeken naar een nest indicatieve waarneming zoals nestbouw, bedelende jongen en een waarneming van de potentiële broedbiotoop wat zich bijvoorbeeld uit in zingende mannetjes of een paartje bij een potentiële nestplaats.

2.2. Werkwijze gierzwaluwenonderzoek

Het onderzoek naar de gierzwaluw is, daar waar mogelijk, gecombineerd met het vleermuizenonderzoek. Hiervoor is de methodiek gehanteerd van

Sovon (Sovon, z.d.) en volgens het meest recente Kennisdocument Gierzwaluw (*Apus apus*) (BIJ12, 2023). Tijdens de veldbezoeken is aandacht besteed aan het vaststellen van broedterritoria van de gierzwaluw. Tijdens de onderzoeksronde is gelet op paren (bij potentiële nestplaats) en aanwijzingen voor nesten (nestbouw, bezoek aan waarschijnlijke nestplaatsen, transport van voedsel of ontlastingspakketjes of bedelende jongen in het nest).

Het onderzoek wordt als volgt uitgevoerd:

- Het onderzoek naar de aanwezigheid van een nest van een gierzwaluw moet op basis van waarnemingen van het in- of uitvliegen vanaf 15 mei tot en met 15 juli worden uitgevoerd, maar de meeste geschikte periode is 1 juni tot en met 15 juli.
- Het onderzoek wordt uitgevoerd tussen 1½ uur voor zonsondergang en een half uur na zonsondergang, dat bij voorkeur doorloopt tot 22.30 uur;
- Het onderzoek moet plaatsvinden bij gunstige weersomstandigheden droog, weinig wind. De trefkans op gierzwaluwen wordt nadelig beïnvloedt ben je een windkracht hoger dan 3Bf en of bij nat weer;
- Tijdens het onderzoek moet het plangebied goed te overzien zijn;
- Tijdens het onderzoek is gebruik gemaakt van een verrekijker (Barr & Stroud, Sierra Binocular 8x42) of gelijkwaardig.

2.3. Werkwijze vleermuizenonderzoek

Tijdens het onderzoek is gewerkt volgens de richtlijnen voor het inventariseren van vleermuizen, die zijn opgesteld door het Vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus, het vleermuizenprotocol 2021 (Netwerk Groene Bureaus, 2020).

De vleermuisdetector is bij het vleermuizenonderzoek een onmisbaar apparaat. Met dit apparaat worden de ultrasone geluiden van vleermuizen hoorbaar gemaakt. Door verschillen in klank, ritme en andere kenmerken is het mogelijk de verschillende soorten te onderscheiden en de aard van het gedrag te bepalen.

Tijdens het onderzoek is gebruik gemaakt van een batdetector Pettersson D 240x, Elekon Batlogger M of gelijkwaardig. Er worden hoogwaardige digitale geluidopnamen gemaakt, die alle waarnemingen van vleermuizen, onderzoeksdatum 's, gps-coördinaten en weersomstandigheden ten tijde van het onderzoek registreert. Tevens wordt er gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera LYNX Pro LH25.

Gedurende de veldbezoeken is bij daglicht op de locatie gezocht naar sporen die duiden op aanwezigheid van vleermuizen zoals vleermuiskeutels, afgebeten insectenvleugels en vetsporen.

Het weer is van invloed op de activiteiten van vleermuizen en daardoor op de doelmatigheid van het inventariseren. Harde wind, langdurige regenval, dichte mist en lage temperaturen zijn belemmerende factoren. Tijdens dergelijk weersomstandigheden wordt niet gewerkt. Gedurende de veldbezoeken is het onderzoeksgebied en directe omgeving geïnventariseerd om een goed beeld te krijgen van het gedrag en mogelijke verblijfplaatsen.

2.3.1. Inzet onderzoekers

Tijdens de voorjaarsonderzoeken is met twee onderzoekers de planlocatie onderzocht zodat de planlocatie ten allen tijden bij volledig donker voor 75% te overzien was.

Tijdens de najaarsonderzoeken wordt één onderzoeker ingezet, elke onderzoeker onderzoek één woonblok.

2.4. Werkwijze steenmarter

Nader onderzoek op de steenmarter is maatwerk, veelal wordt deze uitgevoerd op basis van waarnemingen in de vorm van vraatsporen, uitwerpselen, loopsporen, kadavers en/of nestactiviteiten. Het onderzoek wordt uitgevoerd in de actieve periode van de steenmarter, deze loopt van juni tot augustus/september en wordt gecombineerd worden tijdens overige onderzoeken (Zoogdiervereniging, z.d.).

Het is van belang dat onderzocht wordt of het aannemelijk is dat de steenmarter gebruik maakt van het terrein waar de activiteit of ingreep plaatsvindt. Hiervoor is gebruik gemaakt van wildcamera's met lokvoer. De richtlijnen voor het plaatsen van wildcamera's wordt het kennisdocument voor de kleine marterachtigen (BIJ12, 2024) aangehouden. De wildcamera's zijn gedurende acht weken ongeroerd in het plangebied aanwezig, waarbij enkel om de drie weken het lokvoer, de batterijen en de SD kaart worden vervangen. Bij analyse dient meegewogen te worden dat de steenmarter meerdere aspecten nodig heeft voor het functionele leefgebied, nl:

- Dekking;
- Vaste voortplantings- en rustplaatsen.

Op basis van de analyse van de habitatgeschiktheid is er visualisering een kaart opgemaakt waar de voornaamste potentiële functies worden weergegeven.

3. RESULTATEN

In onderstaande hoofdstuk is een overzicht weergegeven van de uitgevoerde onderzoeken, onderzoeksdata en omstandigheden tijdens het onderzoek naar de huismus, de gierzwaluw, de vleermuis en de steenmarter. De veldbezoeken zijn uitgevoerd door of in opdracht van Otte Groenadvies B.V.

3.1. Resultaat huismussen

3.1.1. Habitat huismus

De habitat van de huismus moet voldoen aan een combinatie van een aantal elementen, die binnen een straal van enkele meters (dekking bij voedselbronnen) tot enkele honderden meters (nestplek en voedselbronnen) van elkaar moeten liggen. De habitat moet bestaan uit een combinatie van plekken voor nestgelegenheid, voedsel (voor volwassen jongen), dekking zoals groenblijvende struiken en klimplanten, plekken voor stofbaden en drinkwater. De omgeving van het plangebied biedt een geschikt habitat voor deze soort (Bijl 2, 2023).

3.1.2. Aanwezig habitat planlocatie

- Aanwezig groen in de vorm van een private tuin;
- Beschutting in de groenblijvende struiklaag;
- Zandplekken aanwezig in de private tuin;
- Wateraanbod middels voorzieningen in de directe omgeving.

Tijdens het onderzoek is zowel de planlocatie als de directe omgeving geïnventariseerd. Er is gelet op locaties van de nesten, rustplaatsen en functioneel en mogelijk essentieel leefgebied van de huismus. Tevens is er

gekeken naar een nest indicatieve waarneming zoals nestbouw, bedelende jongen en een waarneming van de potentiële broedbiotoop wat zich bijvoorbeeld uit in zingende mannetjes of een paartje bij een potentiële nestplaats.

3.1.3 Huismussenonderzoek

Datum	8 april 2024	18 april 2024
Tijdstip onderzoeken	8.35 uur- 9.45 uur	11.30 uur-12.30 uur
Zonopkomst	07.03 uur	06.36 uur
Temperatuur	6°C	10°C
Windkracht	Zwak, 1 Bf Z	Matig, 3 Bf WNW
Weertype	Helder	Half bewolkt

Tabel 1. Schematische overzicht onderzoeksmomenten (KNMI, z.d.)

8 april 2024

De weersomstandigheden waren helder, droog en 6°C. Tijdens de veldinventarisatie zijn op de planlocatie geen nestplaatsen van huismus waargenomen, wel zijn meerdere huismussen, luid kwetterend in de achterliggende particuliere tuin, ten zuiden van de planlocatie gehoord. In de omgeving van de planlocatie zijn diverse activiteiten van huismussen aangetroffen (zie figuur 3).

18 april 2024

De weersomstandigheden waren half bewolkt, droog en 10°C. Tijdens de veldinventarisatie zijn op de planlocatie geen activiteiten van huismus waargenomen. Tijdens deze inventarisatie zijn zeer weinig huismussen waargenomen.

Figuur 3. Waarnemingen huismussen, planlocatie (rood), nestplaatsen (geel), kwetterbosjes en foerageergebied (groen)(Pdok, z.d.)

3.1.4. Effectenbeoordeling

Verblijfplaatsen

Op basis van de uitgevoerde veldonderzoeken valt met zekerheid vast te stellen dat op de planlocatie geen verblijfplaatsen van de huismus aanwezig zijn. In de nabije omgeving zijn eveneens geen verblijfplaatsen van de huismus aangetroffen.

Omgeving

De planlocatie maakt geen onderdeel uit van de essentieel leefomgeving van de huismus.

Op basis van de uitgevoerde veldbezoeken valt met zekerheid vast te stellen dat met de ruimtelijke ingreep en ontwikkeling de gunstige staat van de instandhouding van de huismus niet in het geding komt.

3.2. Resultaat gierzwaluwen

3.2.1. Habitat gierzwaluwen

Gierzwaluwen broeden in door mensen gecreëerde habitats. In Nederland worden ze vooral onder pannendaken en in overstekken aangetroffen. Met het uitvliegen laten de vogels zich naar beneden vallen, huizen met steile daken of hoekwoningen met blinde muren hebben een grote aantrekkingskracht op de soort uit (BIJ12, 2023).

3.2.2. Gierzwaluwenonderzoek

Datum	1 juni 2024	23 juni 2024	5 juli 2024
Tijdstip onderzoeken	20.10 uur- 22.30 uur	20.30 uur- 22.30 uur	20.25 uur- 22.30 uur
Zonsondergang	21.51 uur	22.04 uur	22.01 uur
Temperatuur	15°C	17°C	16°C
Windkracht	Matig, 3 Bft N	Zwak, 1Bft N	Matig, 3 Bft Z
Weertype	Bewolkt	Helder	Bewolkt

Tabel 2. Schematische overzicht onderzoeksmomenten(KNMI, z.d.)

6 juni 2024

De weersomstandigheden waren bewolkt, droog en 15°C. Bij het start van het onderzoek was er sprake van lichte miezerregen, wat slechtst ongeveer tien minuten duurde totdat het volledig droog was. Tijdens het gehele onderzoek zijn sporadisch één tot drie overvliegende gierzwaluwen waargenomen.

23 juni 2024

De weersomstandigheden waren bewolkt, helder en 17°C. Het beeld was gelijkwaardig aan het onderzoek op 6 juni 2024, twee gierzwaluwen zijn enkele malen zijn hoog overvliegend waargenomen.

5 juli 2024

De weersomstandigheden waren bewolkt, helder en 16°C. Tijdens het onderzoek waren slechts in de is de verte ten noord- en zuidwesten boven de omliggende wijk circa tien gierzwaluwen foeragerend aanwezig. Binnen het plangebied zijn geen gierzwaluwen waargenomen.

3.2.3 Effectenbeoordeling

Op basis van de verrichte onderzoeksinspanning kan het voorkomen van vaste nest- en verblijfplaatsen van gierzwaluwen op de planlocatie worden uitgesloten.

3.3. Resultaat steenmarter

3.3.1 Habitat steenmarter

De steenmarter heeft een voorkeur voor steenachtige biotopen en schuilplaatsen. De steenmarter komt voor in een parklandschap, bosloze gebieden, steengroeven en gebouwen. Deze soort is een echte cultuurvolger en hij is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen, boerderijen en grote steden. De aanwezigheid van groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen zijn van belang, hier zoekt de steenmarter zijn voedsel (Zoogdierverseniging, z.d.).

3.3.2 Aanwezig habitat planlocatie

- Ligging planlocatie in de bebouwde kom, woning met diverse bijgebouwen op het perceel;
- Aanwezig groen in de vorm van een private tuin met aangrenzende groenstrook;
- Beschutting en voedselaanbod opslagplaats met rommelhoek de aan de achterzijde van de bebouwing.

3.3.3. Nader onderzoek steenmarter

Het nader onderzoek op de steenmarter is uitgevoerd door ecologen van Otte Groenadvies B.V.. Een deel van het onderzoek heeft plaatsgevonden middels zichtwaarnemingen tijdens de nader onderzoeken. Aanvullend hierop zijn op 7 juli 2024 twee cameravallen op strategische locaties binnen het plangebied geplaatst. Het gaat om twee cameravallen van het type Browning Trail Camera's met als lokmiddel een blik sardientjes en ansjovis.

Tijdens onderzoeken met cameravallen worden altijd extra cameravallen ingezet, om te voorkomen dat bij het in storing vallen of wegnemen van camera's, de onderzoeksinspanning niet in geding komt.

Figuur 4. Locaties wildvalcamera's (Pdok, z.d.)

2 augustus 2024

De weersomstandigheden waren helder, droog en een zwakke wind. Tijdens het vervangen van de batterijen, SD-kaarten en verversen van lokvoer is gebleken dat een van de camera's, ondanks dat deze is vastgezet, is verplaatst/gekanteld. Op deze camera zijn geen bijzonderheden zichtbaar. Op de ander camera zijn huiskatten, huismuizen en éénmalig een steenmarter geregistreerd. De waarneming van de steenmarter is gedaan in de vroege ochtend van 23 juli 2024. Eén individu is enkele malen te zien en toont veel interesse in het lokvoer.

Foto wildcamera 1, steenmarter

Foto wildcamera 2, egel

23 augustus 2024

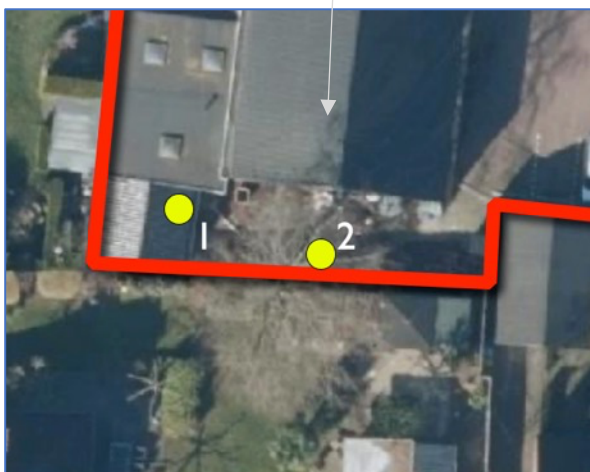
De weersomstandigheden waren helder, droog en een zwakke wind. Bij het uitlezen van de camerabeelden werden huiskatten, huismuizen en eenmalig één egel gezien. Er zijn geen waarnemingen/ foto's van de steenmarter geregistreerd.

13 september 2024

De weersomstandigheden waren bewolkt, droog en een zwakke wind. Bij uitleven van de camera's werden enkel huiskatten en huismuizen gezien, er zijn geen bijzonderheden aangetroffen.

Datum	Periode	Temp.	Werkzaamheden
7 juli 2024	Ochtend	16°C	Plaatsen cameravallen en lokvoer
2 augustus 2024	Ochtend	16°C	Vervangen SD-kaarten en lokvoer
23 augustus 2024	Ochtend	20°C	Vervangen SD-kaarten en lokvoer
13 september 2024	Ochtend	7°C	Ophalen cameravallen

Tabel 3. Schematisch overzicht plaatsen en verwijderen materiaal

Figuur 5 & 6. Waarnemingen(Pdok, z.d.)

3.3.4. Effectenbeoordeling

Uit het nader onderzoek blijkt dat de steenmarter eenmalig op 23 juli het plangebied passeert, verblijfplaatsen van de steenmarter zijn niet aangetroffen, ook tijdens de nader onderzoeken op overige soorten is de steenmarter niet waargenomen.

Met de voorgenomen amovatie en nieuwe inrichting worden geen negatieve effecten op de steenmarter verwacht.

3.4. Resultaat vleermuizen

Tijdens de onderzoeksmomenten zijn er drie soorten vleermuizen waargenomen. Voor de habitat beschrijving van de waargenomen soorten wordt verwezen naar bijlage I. De waargenomen soorten zijn:

Soort	Bijzonderheden: Verblijfplaatsen, vliegroutes, ect.
Gewone dwergvleermuis	Foeragerend, passerend, verblijfplaats
Laatvlieger	Passerend
Rosse vleermuis	Passerend (hoog)

Tabel 4. Overzicht waarnemingen

Onderzoeksmomenten zomer- en kraamverblijfplaatsen

Datum	1 juni 2024	23 juni 2024	24 juni 2024
Tijdstip onderzoeken	21.50 uur-00.00 uur	22.00 uur-00.05 uur	03.10 uur-05.25 uur
Zonsopkomst/ Zonsondergang	21.51 uur	22.04 uur	05.21 uur
Temperatuur	15°C	17°C	13°C
Windkracht	Matig, 3 Bft N	Zwak, 1 Bft N	Matig, 3 Bft Z
Weertype	Bewolkt	Helder	Bewolkt

Tabel 5. Schematische overzicht onderzoeksmomenten (KNMI, z.d.)

Onderzoeksmomenten paarverblijfplaatsen

Datum	4 september 2024	29 september 2024
Tijdstip onderzoeken	23.00 uur- 01.00 uur	20.20 uur – 22.20 uur
Zonsondergang	20.18 uur	19.19 uur
Temperatuur	16°C	11°C
Windkracht	Zwak, 1 Bf ZO	Matig, 2 Bf Z)
Weertype	Zwaar bewolkt	Half bewolkt

Tabel 6. Schematische overzicht onderzoeksmomenten(KNMI, z.d.)

3.4.1. Waarnemingen vleermuisonderzoek (Voorjaar)

1 juni 2024 - avondonderzoek

De weersomstandigheden waren bewolkt, een matige wind en 15°C. Om 22.01 uur kwamen vlak na elkaar twee individuen van de gewone dwergvleermuis uit de westgevel van de woning vliegen. De individuen vlogen weg in zuidelijke richting. Om 22.35 uur is een uitvliegende laatvlieger waargenomen bij de naastgelegen woning met nummer 32. De laatvlieger heeft een verblijfplaats onder de tweede dakpan aan de rechterzijde van de schoorsteen. Het overige beeld van vleermuizen was gedurende het onderzoek enigszins rustig, sporadisch passeerde en foerageerde er een enkele gewone dwergvleermuis.

Beknopt overzicht bijzonderheden

Gewone dwergvleermuis: Foeragerend, passerend, één zomerverblijfplaats van twee individuen.
 Laatvlieger: Zomerverblijfplaats in naastliggende woning (nr. 32).

23 juni 2024 - avondonderzoek

De weersomstandigheden waren helder, een zwakke wind en 17°C. Direct bij aanvang van het onderzoek, enkele minuten voor zonsopgang werd een rosse vleermuis hoog overvliegende gehoord. Om 22.39 uur werd er sporadisch een enkele, over de Oerdijk langsvliegende laatvlieger waargenomen. De gewone dwergvleermuis werd om 22.45 uur voor het eerst kort gehoord, waarna deze rond 22.55 uur veelvuldig foerageerde in de luwte van de boomkronen boven de parkeerplaats ten zuidoosten van de planlocatie.

Beknopt overzicht bijzonderheden

Gewone dwergvleermuis: Foeragerend.
Laatvlieger: Langsvliegende.

24 juni 2024 - ochtendonderzoek

De weersomstandigheden waren bewolkt, een matige wind en 13°C. Tijdens het onderzoek was het zeer rustig, sporadisch werd er één enkele passerende en foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen. De gewone dwergvleermuis is voor het laatste om 4.30 uur gehoord.

Beknopt overzicht bijzonderheden

Gewone dwergvleermuis: Foeragerend, passerend

3.4.2. Waarnemingen vleermuisonderzoek (Najaar)

9 september 2024 – avondonderzoek/ nacht

De weersomstandigheden waren bewolkt, een zwakke wind en 16°C. Boven de Oerdijk werd sporadisch één baltsende en foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen. Rondom de woning nummer 34 en 36 werden eveneens baltsgeluiden waargenomen. Het individu had duidelijke binding met de bebouwing, verwacht wordt dat de in het voorjaar aangetroffen zomerverblijfplaats eveneens als winterverblijfplaats

wordt gebruikt. Het daadwerkelijk in- en uitvliegen van vleermuizen is niet waargenomen.

Beknopt overzicht bijzonderheden

Gewone dwergvleermuis: Foeragerend, baltsend, paarverblijfplaats, balts territorium

29 september 2024 - avondonderzoek

De weersomstandigheden waren half bewolkt, een matige wind en 11°C. Het beeld van het veldbezoek komt grotendeels overeen met het onderzoek uitgevoerd op 9 september. Wederom werd er door één individu gebaltst rondom de woningen. Een tweede individu foerageerde en baltste op enige afstand, ten zuidoosten buiten het plangebied.

Beknopt overzicht bijzonderheden

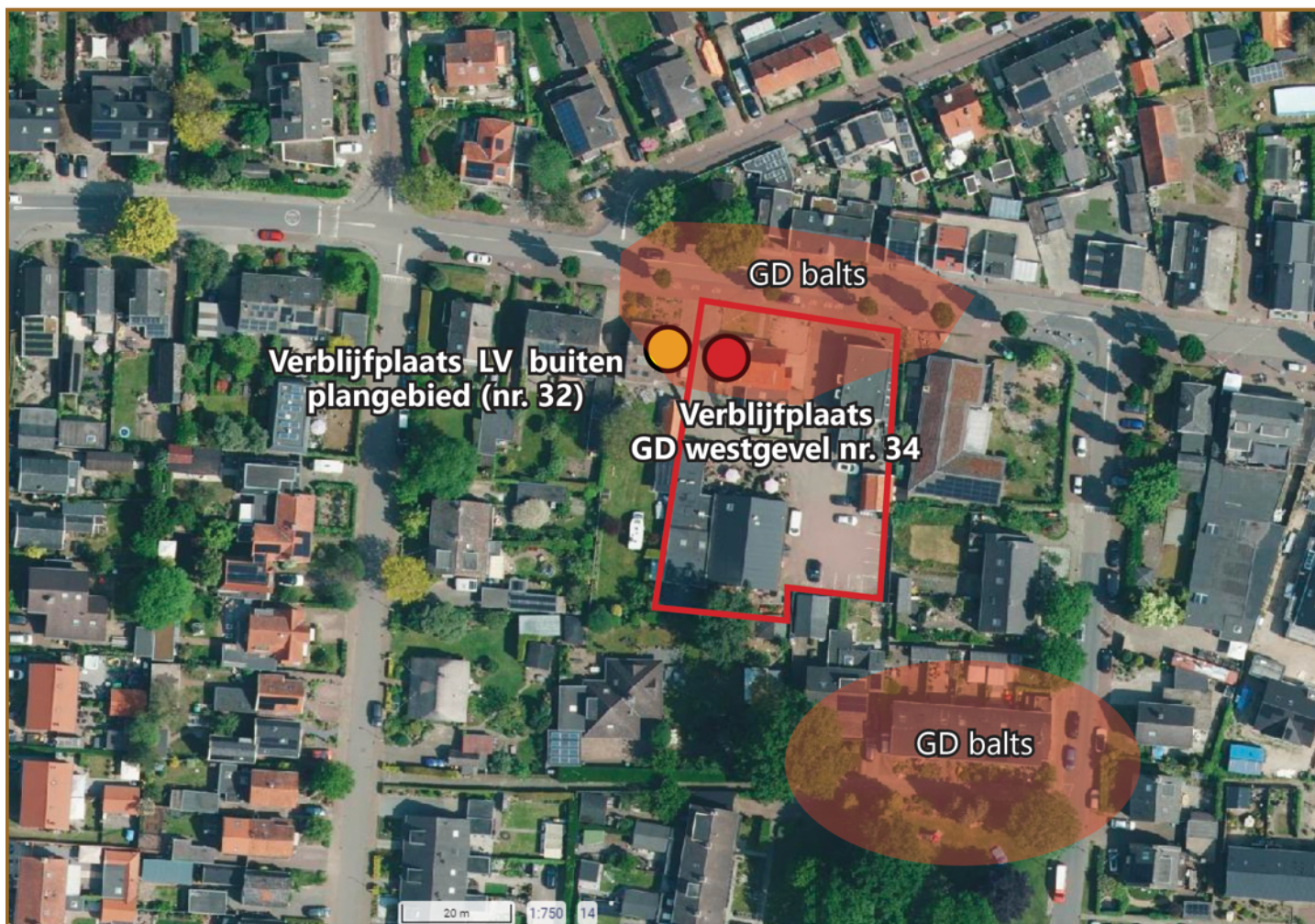
Gewone dwergvleermuis: Foeragerend, baltsend, paarverblijfplaats, balts territorium

3.4.3. Effectenbeoordeling

In het plangebied is één zomer-/paarverblijfplaats met een milde winter mogelijk als winterverblijfplaats wordt gebruikt, van één gewone dwergvleermuis aanwezig. In de naast liggende bebouwing is een zomerverblijfplaats van een laatvlieger aanwezig.

Op basis van het uitgevoerde onderzoek is aantoonbaar gemaakt dat er één zomer-/paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis op de planlocatie aanwezig is. Afhankelijk van de nieuwe inrichting dient bij verstoring van de verblijfplaats van de laatvlieger hiervoor eveneens een ontheffing voor het verstoren en vernielen van deze verblijfplaats te

worden aangevraagd bij de provincie Overijssel op basis van artikel 11.46, lid 2 en lid 4, van de Ow.

Figuur 6. Waarnemingen vleermuizen, gewone dwergvleermuis (Gd), Laatvlieger (LV) (Pdok, z.d.)

4. CONCLUSIE

4.1. Omschrijving werkzaamheden

Naar aanleiding van hoofdstuk 1.1 is het van belang om een duidelijke afbakening van de werkzaamheden te maken en deze te borgen. Om dit te bewerkstelligen, worden de werkzaamheden hieronder puntsgewijs benoemd:

- De werkzaamheden zullen worden uitgevoerd binnen de begrenzing van de planlocatie zoals beschreven in hoofdstuk 1.2:
- Alle bebouwing, staande op de planlocatie wordt geamoveerd;
- Er zal geen sprake zijn van kap van bomen die geschikt zijn voor beschermde soorten, zoals vleermuizen;
- Er is geen sprake van toename van kunst en strooilicht tijdens en het na het uitvoeren van de werkzaamheden;
- In het plangebied vindt nieuwbouw plaats, een definitieve nieuwe inrichting was ten tijde van het opstellen van deze quickscan nog niet definitief.

Wijzigingen in de hierboven beschreven werkzaamheden of uitvoeringsplannen kunnen van invloed zijn op de beschermde soorten die in het gebied voorkomen en hun leefgebieden op grotere schaal. In dit geval kan het noodzakelijk zijn om advies in te winnen en de conclusies zoals beschreven in hoofdstuk 4.2 en 4.3 te wijzigen.

Als professionals is het onze verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de werkzaamheden worden uitgevoerd met inachtneming van de relevante wet- en regelgeving met betrekking tot de bescherming van flora en fauna. Door een duidelijke afbakening van de werkzaamheden te maken en deze te borgen, kunnen we zorgdragen dat de voorgenomen

ingreep geen negatieve gevolgen heeft voor de beschermde soorten en hun leefgebieden.

4.2. Overzicht beschermde soorten

Soortengroepen	Aanwezigheid	Effecten	Aanbevelingen	Mits
Huismussen	niet	geen	geen	
Gierzwaluwen	niet	geen	geen	
Vleermuizen- verblijfplaatsen	aanwezig	ja	Ontheffing Ow	
Vleermuizen – vliegrouete				beperkt met licht- en trillingsbelasting wordt omgegaan
Vleermuizen – foerageergebied	niet	geen	geen	beperkt met licht- en trillingsbelasting wordt omgegaan
Steenmarter	eenmalig	geen	geen	

4.3. Advies en aanbevelingen

Huismus:

- Uit onderzoek blijkt dat de voorgenomen ontwikkelingen geen belang vertegenwoordigt voor huismussen. Hiervoor hoeft geen compensatieplan opgesteld te worden;
- Op de planlocatie worden geen negatieve effecten verwacht op het foerageergebied;
- De voorgenomen ontwikkeling heeft geen negatieve invloed op de gunstige staat van instandhouding van huismussen;
- Voor de geplande werkzaamheden hoeft geen ontheffing worden aangevraagd.

Gierzwaluw:

- Uit onderzoek blijkt dat de voorgenomen amovatie geen belang vertegenwoordigt voor de gierzwaluw.
- Op de planlocatie worden geen negatieve effecten verwacht op het foerageergebied;

- De voorgenomen ontwikkeling heeft geen negatieve invloed op de gunstige staat van instandhouding van gierzwaluw;
- Voor de geplande werkzaamheden hoeft geen ontheffing worden aangevraagd.

Vleermuizen:

- Zomer- en kraamverblijfplaatsen:
Op basis van de verrichte onderzoeksinspanning kan het voorkomen van kraam/kolonie in het plangebied worden uitgesloten;
- In te amoveren bebouwing is een zomer-/paarverblijfplaats met milde winterfunctie, van de gewone dwergvleermuis aanwezig;
- In de naast gelegen bebouwing (nummer 32), is een zomerverblijfplaats van de laatvlieger aanwezig;
- Voor de zomer-/paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis dient een ontheffing op de Ow te worden aangevraagd, bij

mogelijke verstoring van de zomerverblijfplaats van de laatvlieger dient hiervoor eveneens een ontheffing te worden aangevraagd;

- Foerageergebied: boven- en nabij de planlocatie zijn foeragerende vleermuizen waargenomen. In de omgeving zijn vergelijkbare locaties aanwezig. De planlocatie is niet van essentieel belang voor deze soort.

Steenmarter

Uit het nader onderzoek blijkt dat de steenmarter eenmalig op 23 juli het plangebied passeert, verblijfplaatsen van de steenmarter zijn niet aangetroffen, ook tijdens de nader onderzoeken op overige soorten is de steenmarter niet waargenomen.

5. GELDIGHEID

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijke geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten:

Onderzoeksgegevens mogen maximaal drie jaar oud zijn.

Dit rapport gaat in op effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk een. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

6. BIBLIOGRAFIE

- BIJ12. (2023, Juli). *Kennisdocument Gierzwaluw Versie 2.0*. Opgeroepen op mei 2024, van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf>
- BIJ12. (2023, Juli). *Kennisdocument Huismus Versie 2.1*. Opgeroepen op mei 2024, van <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocument-en-soorten-natuurbescherming/>
- BIJ12. (2024, april). *Kennisdocument gewone dwergvleermuis*. Opgeroepen op juni 2024, van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2024/04/Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-versie-2.0.pdf>
- BIJ12. (2024, januari). *Kennisdocument kleine marterachtigen*. Opgeroepen op 2024, van BIJ12: <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocument-en-soorten-natuurbescherming/>
- KNMI. (z.d.). *Koninklijk Nederlands Metreologisch Instituut*. Opgeroepen op april-september 2024, van <https://www.knmi.nl/nederland-nu/weer/verwachtingen>
- Netwerk Groene Bureaus. (2020, Oktober 28). *Vleermuizenprotocol 2021*. Opgeroepen op mei 2024, van <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>
- Otte Groenadvies B.V. (2023). *Quickscan flora en fauna Oerdijk 34 tot en met 36D te Schalkhaar*. Nijverdal.
- Pdok. (z.d.). *Online kaarten*. Opgeroepen op mei 2024, van <https://www.pdok.nl/viewer/>
- Sovon. (z.d.). *Gierzwaluw*. Opgeroepen op mei 2024, van <https://www.sovon.nl/nl/soort/7950>
- Vleermuizenwerkgroep. (z.d.). *Laatvlieger*. Opgeroepen op Juli 2024, van <https://www.vleermuizeninbrabant.nl/vleermuizen/laatvlieger-2>
- Zoogdierenvereniging. (z.d.). *Rosse vleermuis*. Opgeroepen op juli 9, 2024, van <https://www.zoogdierveniging.nl/zoogdiersoorten/rosse-vleermuis>
- Zoogdierenvereniging. (z.d.). *Ruige dwergvleermuis*. Opgeroepen op juli - oktober 1, 2024, van <https://www.zoogdierveniging.nl/zoogdiersoorten/ruige-dwergvleermuis>
- Zoogdierveniging. (z.d.). *Steenmarter*. Opgeroepen op mei 2024, van <https://www.zoogdierveniging.nl/zoogdiersoorten/steenmarter>
- Zoogdierveniging. (z.d.). *Steenmarter*. Opgeroepen op juli 2024, van <https://www.zoogdierveniging.nl/zoogdiersoorten/steenmarter>

BIJLAGE I: HABITAT OMSCHRIJVING WAARGENOMEN VLEERMUIZEN

Habitat gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is een sociale vleermuis en een echte cultuurvolger en daarom ook veel in de bebouwde omgeving te vinden. De verblijfplaatsen bevinden zich in of om gebouwen. In de levenscyclus van deze soort kennen zich meerdere periodes, zoals de winterslaap, paar- en balts periode en de kraamtijd. Voor elke periode worden verschillende eisen aan een verblijfplaats gesteld. In de verschillende perioden en in de loop van de seizoenen gebruiken ze een netwerk aan verschillende verblijfplaatsen, vliegroutes en jachtgebieden (BIJ 12, 2024).

Habitat laatvlieger

De laatvlieger is een vrij grote vleermuis met een verscheidenheid aan habitats. Favoriete foerageergebieden zijn graslanden, parken, open bosranden, tuinen en beboste gebieden. De laatvlieger is gebouwbewonend en maakt gebruik van open voegen tussen bakstenen tot een spouwmuur en dakpannen. De gebouwen die hiervoor worden gekozen staan vaak aan de rand van de bebouwde kom of in het buitengebied. Ook heeft de laatvlieger voorkeur voor oudere gebouwen (Vleermuizenwerkgroep, z.d.).

Habitat ruige dwergvleermuis

Ruige dwergvleermuizen jagen in vooral halfopen bosrijk landschap. Vaak jagen ruige dwergvleermuizen langs bosranden, door lanen, boven open plekken in bos en langs houtwallen. Waterpartijen en beschutte oevers in voedselrijke gebieden vormen een belangrijk aspect van de biotoop. Verblijfplaatsen bevinden zich zowel in bomen als gebouwen (Zoogdierenvereniging, z.d.).

Habitat rosse vleermuis

De rosse vleermuis jaagt vooral boven water en moerassige gebieden en jaagt ook wel eens bij straatverlichting. De prooien bestaan vaak uit grote kevers en nachtvlinders, maar ook wel uit kleine, in zwermen vliegende dansmuggen. Deze soort is een uitgesproken boombewonende soort (Zoogdierenvereniging, z.d.).

BIJLAGE 2: WETTELIJKKADER

Bij een ecologische quickscan wordt de ingreep door ons getoetst aan de huidige natuurwetgeving, de omgevingswet (Ow). In deze bijlage vindt u een korte samenvatting van deze wetgeving.

1. Omgevingswet in het kort

De Ow is de huidige wetgeving in de Nederlandse wet die bescherming van natuurgebieden reguleert. De wet vervangt sinds 1 januari 2024 de Wet natuurbescherming (Wnb), die in 2017 werd ingevoerd als samenvoeging van de daarvoor geldende natuurwetten: de Flora- en Faunawet voor dier- en plantensoorten, de Natuurbeschermingswet voor natuurgebieden en landschappen, en de Boswet voor bos- en houtopstanden. Deze wetten zijn destijds samengevoegd om de wetgeving omtrent natuurbescherming duidelijker en overzichtelijker te maken. De nieuwe Ow regelt zowel de bescherming van natuurgebieden als dat van individuele soorten en bijbehorende habitats.

2. Zorgplicht

In afdeling 1.3 van de Ow wordt de algemene zorgplicht uitgewerkt. In deze zorgplicht is bepaald dat iedereen zorgdraagt voor natuurgebieden, planten, en dieren.

Artikel 1.7(a) van de OW luidt als volgt:

Eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, is verplicht: alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken, als die gevolgen onvoldoende kunnen worden

beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden gevraagd.

Het is verboden een activiteit te verrichten of na te laten als door het verrichten of nalaten daarvan aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan.

3. Soortenbescherming

De soortenbescherming bestaat uit drie beschermingsregimes met ieder hun eigen beschermde soortenlijsten en verbodsbepalingen:

- De Vogelrichtlijnsoorten (VR)
- De Habitatrichtlijnsoorten (HR)
- Overige soorten (genoemd in bijlage IX behorend bij artikel 11.54 van het besluit activiteiten leefomgeving)

Per beschermingsregime is vastgesteld aan welke voorwaarden voldaan moet worden om een omgevingsvergunning of vrijstelling verleend te krijgen door het bevoegd gezag (de provincie). Een tabel met een samenvatting van de geldende verbodsbepalingen is op de volgende pagina opgenomen.

De beschermde soorten uit de Vogelrichtlijn (VR) en Habitatrichtlijn (HR) zijn vastgesteld door de EU. Voor de soorten uit de derde categorie geldt dat provincies de vrijheid hebben om voor bepaalde soorten uit de laatste categorie vrijstelling te verlenen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud. Gedetailleerde informatie over het onderdeel soortenbescherming, inclusief lijsten van beschermde soorten, is onder meer te vinden op de website van de Rijksoverheid.

Samenvatting verbodsbepalingen soortenbescherming Omgevingswet, beschreven in het besluit activiteiten leefomgeving (BAL)

Paragraaf	Artikel	Lid	Verbodsbepaling
§ 11.2.2.: Flora- en fauna- activiteiten: omgevingsvergunning soorten Vogelrichtlijn	11.37	1	Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
		1a	Het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn;
		1b	Het opzettelijk vernielen van of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
		1c	Het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of
		1d	Het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.
		3	Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort.
§ 11.2.3.: Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning soorten Habitatrichtlijn	11.46	1	Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten geldt voor:
		1a	Het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;

§ 11.2.4.: Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning andere soorten	11.54	lb Het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
		lc Het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
		ld Het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
		le Het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied
		l Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
		la Het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
lb Het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en
lc Het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen, of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.

Het wegnemen van nesten is toegestaan MITS het buiten het broedseizoen en niet behorend tot een soort met een jaarrond beschermd nest.

4. Gebiedsbescherming

De Ow regelt de bescherming van de door de EU aangewezen beschermde gebieden genaamd Natura 2000-gebieden. Natura 2000-gebieden zijn opgedeeld in Vogelrichtlijngebieden en Habitatrichtlijngebieden. Alle activiteiten die een mogelijk negatief effect kunnen hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden, mits een vergunning is uitgegeven na het uitvoeren van een Habitattoets. Uit deze Habitattoets moet zijn gebleken dat door de geplande activiteiten geen natuurlijke kenmerken van het gebied worden aangetast. Daarnaast moet hieruit zijn gebleken dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende provincie.

Bovendien verordent de wet de provincies om natuur aan te wijzen met bijzondere natuurlijke of landschappelijke waarde onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Zij wijzen in hun structuurvisie of verordening de gebieden aan die onder het NNN vallen. In of in de nabijheid van een NNN-gebied geldt het 'ja mits'-principe: nieuwe plannen of projecten zijn niet toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN-gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd.

5. Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringsfunctie en hadden onder de Wet natuurbescherming geen juridische status. Onder de huidige wetgeving (Ow) betekent

plaatsing op de lijst niet automatisch dat de soort beschermd is, daarvoor is opname van de soort onder de Ow nodig. De Ow voorziet echter wel in enige mate in bescherming voor soorten van de Rode Lijst, door de specifieke zorgplicht. De Ow vereist van provincies dat zij de nodige maatregelen nemen voor het behoud en herstel van soorten van de Rode Lijst. Eventuele negatieve effecten op Rode Lijst soorten door toedoen van ruimtelijke ingrepen of ontwikkelingen dienen door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt en/of gecompenseerd te worden.